

نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)

۱- چهار گروه فعالیت های اقتصادی :

الف - فعالیتهای نوع اول (کشاورزی)

به فعالیتهایی گفته میشود که با استخراج و بهدست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل داری و استخراج معدن.

ب - فعالیتهای نوع دوم (صنعت)

شامل فعالیتهایی است که طی آنها منابع و مواد اولیه در کارخانه ها تغییر شکل می یابند و به کالا تبدیل می شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می کنیم.

پ - فعالیتهای نوع سوم (خدمات)

به فعالیت هایی گفته می شود که در فرایند آنها خدماتی به دیگران ارائه می شود؛ مانند حمل و نقل، بانک داری، امور پزشکی و درمانی، امور آموزشی، قضایی، خرید و فروش، تجارت و مانند آن.

ت - فعالیتهای نوع چهارم:

بخشی از فعالیتهای اقتصادی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع آوری و پردازش اطلاعات و فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطی (ICT) و پژوهش و تحقیق و توسعه است.

۲- اهمیت کشاورزی :

کشاورزی یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است و در تامین غذای بشر نقش مهمی دارد. کشاورزی از گذشته های بسیار دور و شکل گیری اولین سکونتگاه هادر کنار رودها تا امروز، که تقریباً در همه کشورها انجام می شود، اهمیت خود را در زندگی بشر حفظ کرده است.

۳- معیارهای طبقه بندی کشاورزی در جهان :

برای طبقه بندی نواحی کشاورزی در جهان از معیارهای گوناگونی استفاده می شود؛ برای مثال، معیشتی یا تجاری بودن، اندازه و وسعت زمین، مالکیت زمین (شخصی، دولتی، اجاره ای و ..) میزان سرمایه، نیروی انسانی و کاربرد ماشین آلات و فناوری و ...

۴- انواع کشاورزی در جهان :

الف- کشاورزی معیشتی (غیر تجاری)

ب- کشاورزی تجاری

۵- ویژگی های کشاورزی معیشتی (غیر تجاری) :

تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی، کم است .

۶- ویژگی های کشاورزی تجاری :

الف- تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر و با هدف کسب سود انجام می شود.

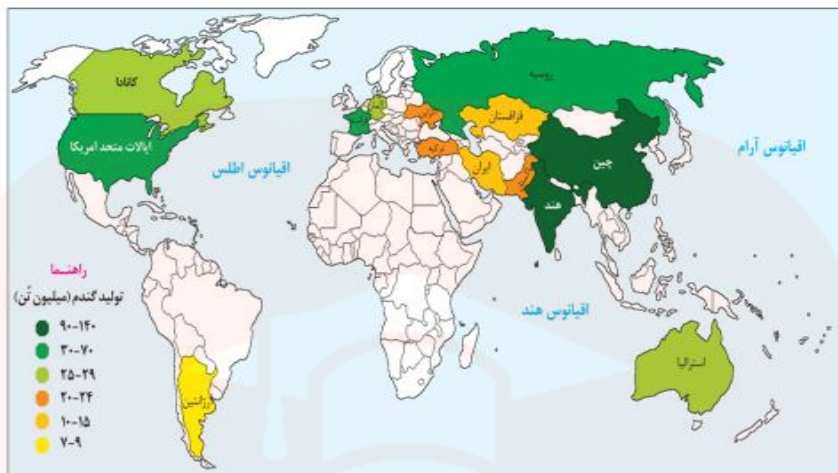
ب- در این نوع کشاورزی، معمولاً از فناوری های پیشرفته و ابزارآلاتی مانند تراکتور، کمباین، بذراصلاح شده و کود شیمیایی استفاده می شود.

پ- این نوع کشت به سرمایه بسیار نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است.

ت- کشاورزی تجاری به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است و هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه یافته جهان رواج دارد.

۷- اهمیت غلات :

غلات مانند گندم، برنج، ذرت، جو، چاودار و ارزن نقش مهمی در تأمین غذای مردم جهان دارند. در کشورهای آسیایی و افریقایی بخش عمده غذای مردم را غلات تشکیل می دهد.

نقشه نواحی مهم کشت گندم در جهان (بیش از ۷ میلیون تن در سال ۲۰۱۳ میلادی)

۸- مهم ترین نواحی کشت گندم :

از مهم ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا مزارع وسیع گندم در چین، هند، ایالات متحده امریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیاست. این کشورها بخش عمده گندم جهان را تولید می کنند.

۹- نواحی کشت ذرت در جهان :

ذرت به طور وسیعی در اغلب نواحی دنیا کشت می شود. ایالات متحده امریکا حدود ۴۰ درصد ذرت جهان را تولید می کند.

۱۰- چرا برنج در نواحی خاصی کشت می شود؟

برنج از غلات مهم است و نقش مهمی در تأمین غذای جهان دارد اما به دلیل اینکه به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است، در نواحی خاصی کشت می شود. بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا، به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی، کشت می شود.

۱۱- ویژگی های مزارع غله تجاری و کشت و صنعت :

الف- مزارع غله تجاری معمولاً بسیار بزرگ اند و کاشت و برداشت محصول در آن ها به صورت ماشینی انجام می شود. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می شوند.

ب- در این نوع کشاورزی، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه هایی برای تبدیل، بسته بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می آید که در اصطلاح به آنها «کشت و صنعت» می گویند. معمولاً از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام استفاده می شود.

۱۲- «کشت و صنعت» چیست؟

در کنار مزارع، کارخانه هایی برای تبدیل، بسته بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می آید.

۱۳- انقلاب سبز چیست؟

از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن علمی، بذرهایی اصلاح شده، کود و آفت کش های شیمیایی و ماشین آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد که در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند.

۱۴- دامداری تجاری :

دامداران برای تولید گوشت، شیر و سایر لبنیات یا پشم به نگهداری از دام ها و پرواربندی آنها با استفاده از تجهیزات مدرن و روش های علمی اقدام می کنند.

۱۵- مهم ترین مراکز دامداری تجاری :

ایالات متحده امریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، زلاندنو، آرژانتین و برزیل از مهم ترین مراکز دامداری تجاری در جهان هستند.

۱۶- پلانتیشن چیست؟

پلانتیشن عبارت است از زمین های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. این محصولات برای صادرات و عرضه به بازارهای فروش جهانی تولید می شوند.

۱۷- محصولات تولیدی در مزارع پلانتیشن :

موز، قهوه، آناناس و کائوچو

۱۸- مزارع پلانتیشن در کدام نواحی قرار دارند؟

در نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره های آسیا، آفریقا و امریکای جنوبی قرار دارند.

۱۹- امروزه صاحبان اغلب مزارع تک محصولی تخصصی (پلانتیشن ها) شرکت های چندملیتی هستند ، زیرا این گونه مزارع به سرمایه گذاری زیادی نیاز دارند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

دفتر مرکزی یک شرکت چند ملیتی تولید موز - اوهایو

۲۰- شرکت های چند ملیتی :

شرکت هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آنها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه ها و کارخانه های مونتاژ آنها در سایر نواحی ایجاد شده اند. این شرکت ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می کنند.

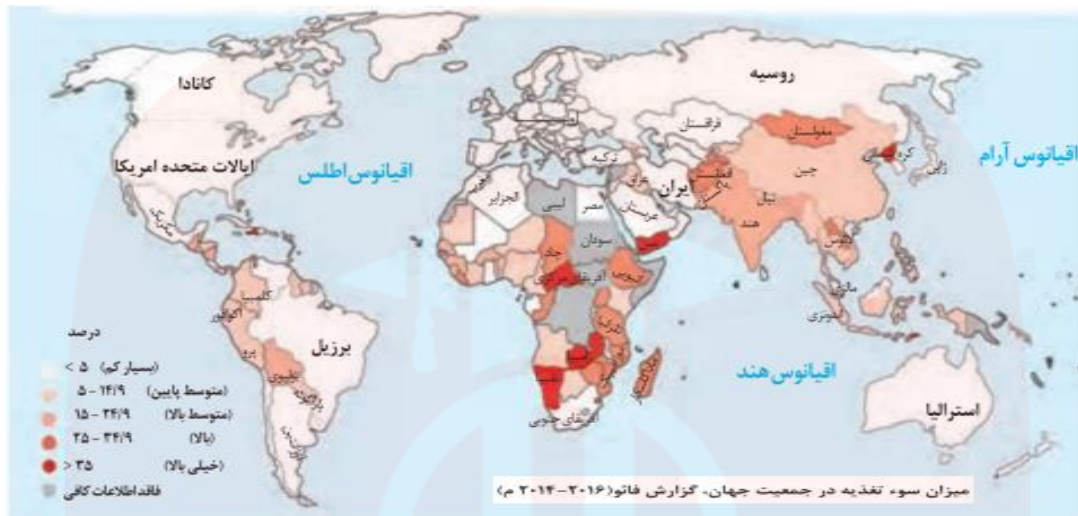
۲۱- بیشتر مزارع پلانتیشن در نزدیکی دریاها و نواحی استوایی قرار دارند.

تا بتوانند از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کنند.

۲۲- پیامدهای توسعه مزارع پلانتیشن :

- خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک

- به علاوه، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت کشهای شیمیایی در این مزارع نیز به محیط زیست این نواحی آسیب می رساند.

۲۳- میلیون ها نفر گرسنه در کجا زندگی می کنند؟

قاره های آسیا، آفریقا و امریکای لاتین و حوزه کارائیب

۲۴- علت گرسنگی و دسترسی نداشتن گروه هایی از مردم جهان به غذا :

علت اصلی گرسنگی «فقر» است. بی عدالتی، یعنی توزیع نابرابر درآمدها، در جهان موجب می شود عدهای قادر به خرید مواد غذایی نباشند.

جنگ ها و مهاجرت های اجباری عامل دیگر فقر و بی پولی و به دنبال آن گرسنگی محسوب می شوند. تغییرات آب و هوایی و وقوع خشکسالی، سیل، طوفان و نظایر آن نیز موجب کاهش ذخیره جهانی غلات و بالا رفتن قیمت های مواد غذایی می شوند و در نتیجه، بر ناتوانی مردم در خرید غذا و افزایش گرسنگی تأثیر می گذارند.

۲۵- مهم ترین نواحی صنعتی یا قطب های صنعتی جهان :

امریکای شمالی- اروپای غربی- مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا- روسیه و اروپای شرقی

۲۶- ناحیه صنعتی امریکای شمالی :

کانادا و امریکا

۲۷- مهمترین مناطق صنعتی امریکای شمالی :

شمال شرق واز کوههای آپالاش تا دریاچه های پنجگانه

۲۸- مهمترین نواحی صنعتی اروپا :

غرب قاره

۲۹- مهمترین نواحی صنعتی مهم اروپا :

ناحیه رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا از نواحی صنعتی مهم در جهان هستند.

۳۰- کشورهای صنعتی ناحیه مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا :

ژاپن از مهم ترین نواحی صنعتی در این بخش از جهان است. چین در دوددهه اخیر در زمینه صنعت به رشد قابل ملاحظه ای دست یافته و به یک قدرت صنعتی جهانی تبدیل شده است. هند نیز، به ویژه در ناحیه کلکته و بمبئی، از نظر توسعه صنعت اهمیت جهانی یافته است. کشورهای کره جنوبی، تایوان، مالزی و سنگاپور در چنددهه اخیر به تولیدکنندگان و صادرکنندگان مهم کالاهای صنعتی در جهان تبدیل شده اند.

۳۱- مهمترین نواحی صنعتی روسیه و اروپای شرقی :

ناحیه مسکو، قفقاز، ولگا و جمهوری های چک و لهستان از اروپای شرقی، نواحی صنعتی مهم این بخش هستند.

۳۲- صنایع نو با فناوری پیشرفته یا هایتک :

صنایع الکترونیک شامل رایانه ها و تجهیزات آنها، وسایل صوتی و تصویری، تلفن های هوشمند همراه، صنایع هوافضا، لیزر، روبات ها و زیست فناوری، انرژی های نو، مهندسی پزشکی و به طور کلی، صنایع دانش بنیان از جمله صنایع نوین یا «هایتک» هستند .

۳۳- صنایع نو یا هایتک با فعالیتهای اقتصادی نوع ارتباط نزدیکی دارند.

۳۴- ویژگی های مهم صنایع نو :

الف- این صنایع عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارند.

ب- پیشرفت آنها بر مبنای نوآوری و رقابت است (برای مثال، تولیدکنندگان گوشیهای تلفن همراه هر ساله گزینه های جدیدی به مدلهای قبلی اضافه میکنند تا از سازندگان دیگر جلو بیفتند و در رقابت، سود بیشتری نصیب خود کنند.

پ- این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان اند.

۳۵- هدف از ایجاد پارک های علم و فناوری :

گسترش صنایع نو

۳۶- پارک های علم و فناوری :

در این پارک ها از تحقیقات دانشگاهی استفاده می کنند. در این مناطق، آزمایشگاه های متعدد تحقیقاتی و پژوهشگرانی که به ابداع و نوآوری مشغول اند، تمرکز یافته اند.

پارک فناوری پردیس - تهران

۳۷- قلب صنایع فضای مجازی جهان :

دره سیلیکون

۳۸- دره سیلیکون :

این دره در جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا قرار دارد.

۳۹- علت نام گذاری دره جنوب شرقی سانفرانسیسکو به دره سیلیکون :

داردو نام آن از تعداد زیادی شرکت های تولیدکننده «تراشه های سیلیکونی» که اولین بار در این منطقه مستقر شده اند، گرفته شده است.

۴۰- گسترش فعالیت های خدماتی چه تاثیری بر چشم انداز شهرها داشته است؟

مؤسسات و نهادهای مالی، بانک ها، مؤسسات گردشگری و مجتمع های رفاهی، مؤسسات حمل و نقل، مراکز درمانی - آموزشی و ... موجب پیدایش ساختمان های بلندمرتبه و برج های عظیم در شهرها شده اند. مراکز خرید و مجتمع های تجاری چندطبقه که هم بخش خرید و هم بخش های تفریحی دارند، در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان گسترش یافته اند.

سوالات:

۱- چهار گروه فعالیت اقتصادی را نام ببرید.

۲- فعالیتهای نوع اول (کشاورزی) را توضیح دهید.

۳- منظور از فعالیتهای نوع دوم (صنعت) چیست؟ توضیح دهید.

۴- فعالیتهای نوع سوم (خدمات) را تعریف کنید.

۵- فعالیتهای نوع چهارم چیست؟ شرح دهید.

۶- اهمیت کشاورزی را بنویسید.

۷- معیارهای طبقه بندی کشاورزی در جهان را نام ببرید.

۸- انواع کشاورزی در جهان را نام ببرید.

۹- کشاورزی معیشتی (غیر تجاری) را توضیح دهید.

۱۰- کشاورزی تجاری را توضیح دهید.

www.my-dars.ir

۱۱- اهمیت غلات چیست؟

۱۲- مهم ترین نواحی کشت گندم در جهان را بنویسید.

۱۳- نواحی کشت ذرت در جهان را نام ببرید.

۱۴- چرا برنج در نواحی خاصی کشت می شود؟

۱۵- مزارع غله تجاری و کشت و تجارت را توضیح دهید.

۱۶- پلانتیشن چیست؟

۱۷- محصولات تولیدی در مزارع پلانتیشن را نام ببرید.

۱۸- مزارع پلانتیشن در کدام نواحی قرار دارند؟

۱۹- شرکت های چند ملیتی را تعریف کنید.

۲۰- پیامدهای توسعه مزارع پلانتیشن را بنویسید.

۲۱- مهم ترین نواحی صنعتی یا قطب های صنعتی جهان را نام ببرید.

۲۲- نواحی صنعتی منطقه امریکای شمالی را نام ببرید.

۲۳- مهم ترین نواحی صنعتی اروپای غربی را نام ببرید.

۲۴- مهم ترین مناطق صنعتی اروپای شرقی را بنویسید.

۲۵- صنایع نو با فناوری پیشرفته یا هایتک چیست؟

۲۶- ویژگی های مهم صنایع نو را بنویسید.

۲۷- هدف از ایجاد پارک های علم و فناوری چیست؟

۲۸- بخش خدمات شامل چه فعالیت هایی است؟

۲۹- تاثیر گسترش فعالیت های خدماتی در شهرهای بزرگ چیست؟